

ข่าวสารงานไอที

ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง สจล.

ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ. 2561

“ QR Code มิติใหม่ของการชำระเงิน เริ่มใช้งานเต็มรูปแบบ Q4 แล้ว ”

ในช่วงปีที่ผ่านมา ประเด็นที่ถูกพูดถึงมากที่สุดคือ “การชำระเงินด้วย QR Code” ซึ่งหลายธนาคารก็พร้อมใจกันขานรับนโยบาย QR Payment เปิดให้ชำระเงินผ่านแอปพลิเคชัน จากการเก็บข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ตอนนี้คนต่างจังหวัดสนใจและอยากใช้ระบบ QR Payment แต่ยังคงติดในเรื่องความไม่สะดวก รวมถึงร้านค้าหลายร้านยังไม่รองรับการชำระเงินแบบนี้ แตกต่างจากในกรุงเทพฯ ที่ร้านค้าหลายแห่งที่เริ่มเปิดให้จ่ายเงินผ่าน QR Code ได้แล้ว เพื่อลดการใช้เงินสด กระตุ้นให้เกิดการใช้จ่าย ที่สำคัญยังช่วยลดเวลาและต้นทุนต่างๆ จากเดิมที่ผู้บริโภคต้องกดเงินสดจากตู้ ATM เพื่อซื้อสินค้า ร้านค้าก็ต้องนำเงินไปฝากธนาคารอีกต่อ และธนาคารจะนำเงินมาที่ตู้ ATM อีกครั้ง เพื่อรอการเบิกถอนต่อไป ซึ่งธนาคารต้องนำเงินสดมาใส่ตู้ ATM เดือนละ 6-10 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 3 ล้านบาท โดยชั้นเหล่านี้ต้องเสียทั้งเวลา และค่าใช้จ่าย

เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2560 ที่ผ่านมา ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ประกาศความร่วมมือการใช้มาตรฐาน QR Code เพื่อการชำระเงินอย่างเป็นทางการ เพื่อเสริมศักยภาพการแข่งขันของระบบการเงินไทย ภายใต้ 3 กลยุทธ์หลัก คือ

- QR Payment จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการชำระเงินของร้านค้า ทั้งที่ร้าน Physical และ Online ในอนาคต ซึ่งจะเพิ่มความสะดวกในการให้บริการของร้านค้า ลดการใช้เงินสด และไม่ต้องติดตั้งเครื่องรูดบัตร
- มีมาตรฐาน QR Code ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ที่สามารถใช้ร่วมกันได้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

- QR Payment เจาะกลุ่มตลาดกลาง และตลาดล่าง เพื่อเพิ่มความเข้าถึงบริการทางการเงิน และก่อให้เกิดการใช้งานอย่างแพร่หลาย

ทั้งนี้ QR Code ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในการชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการจากร้านค้า โดยได้รับความนิยมในหลายประเทศ อาทิ จีน และอินเดีย สำหรับในประเทศไทย ได้มีการพัฒนาให้เชื่อมต่อกับบัตรเครดิต

และเดบิต รวมทั้งบัญชีเงินฝากธนาคารหรือ e-Wallet ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสะดวกให้ผู้บริโภคอย่างมาก ทว่า QR Code หรือ QR Payment ยังเป็นระบบใหม่ ทางธนาคารจึงต้องให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพนักงาน Call Center หรือสาขา เพื่อถ่ายทอดข้อมูลที่ถูกต้องไปยังผู้บริโภค

โจทย์สำคัญในเวลานี้คือ ทำอย่างไรไม่ให้ผู้บริโภคสับสน แล้วต้องมี QR Code เดียว รองรับ

การใช้งานได้ทุกธนาคาร รวมถึงการใช้บัตรเดบิต บัตรเครดิต บัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชี e-Wallet และรองรับการชำระเงินจากต่างประเทศ

เบื้องต้นรูปแบบการใช้ QR Code ในไทยมีด้วยกัน 2 รูปแบบคือ

1. แบบ Static : QR Code จะไม่เปลี่ยนแปลง ร้านค้าสามารถพิมพ์และติดไว้ที่ร้านได้ตลอด จนกว่าข้อมูลการชำระเงินจะเปลี่ยนไป โดยลูกค้าเป็นผู้ใส่จำนวนเงินที่ต้องการจะชำระเอง

ตัวอย่างการแสดงผล QR Code แบบ Static ที่ร้านค้า

แสดงวิธีการชำระเงินที่ร้านค้าจะรับชำระจากลูกค้า

แสดง QR Code ของร้านค้า

- แสดงชื่อบัญชีของผู้รับเงิน เพื่อให้ลูกค้าสามารถตรวจสอบก่อนยืนยันการทำรายการ
- แสดงจำนวนเงิน ที่ระบุใน QR Code (หากมีระบุไว้)

2. แบบ Dynamic : QR Code จะเปลี่ยนในทุกรายการ เช่น ในร้านมีสินค้าที่หลากหลาย และราคาแตกต่างกันไป กรณีนี้ ลูกค้าไม่จำเป็นต้องใส่จำนวนเงิน แต่ร้านค้าสามารถสร้าง QR Code จากแอปฯ ได้หลายอัน โดยกำหนดราคาของสินค้าแต่ละรายการ

ตัวอย่างการสร้าง QR Code แบบ Dynamic ของร้านค้า

1. เข้าสู่ Mobile Application

2. สร้าง QR Code
(เมนู เช่น 'My QR'
หรือ QR Code ของฉัน)

3. ระบุหมายเลขพร้อมเพย์
และจำนวนเงิน

4. QR Code ร้านค้าจะปรากฏ
พร้อมระบุมูลค่า เพื่อให้ลูกค้า scan
และชำระเงิน

ระบบงานที่ใช้โอนเงินแตกต่างจากเดิมหรือไม่

THE THAI BANKERS' ASSOCIATION

ระบบงานการโอนเงินด้วย QR Code พัฒนายู่บนโครงสร้างพื้นฐานบริการชำระเงินของ ธนาคารและผู้ให้บริการชำระเงินในปัจจุบัน คือ การ settlement บัตร และการโอนเงินพร้อมเพย์

ในส่วนของความปลอดภัย ทางธนาคารแห่งประเทศไทย ย้ำว่า การชำระเงินด้วย QR Code มีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล และมีการตรวจสอบเป็นประจำ นอกจากนี้ ผู้ใช้ยังไม่ต้องพกเงินสด หรือมอบบัตร/ข้อมูลของบัตรให้ร้านค้าโดยตรง และในการใช้ Mobile Apps ผู้ใช้ต้องล็อกอิน เพื่อใส่ Username และ Password ก่อนเพื่อใช้งาน จึงเชื่อมั่นได้ว่าปลอดภัยแน่นอน

ตัวอย่างการสร้าง QR Code บนโทรศัพท์มือถือของร้านค้า

THE THAI BANKERS' ASSOCIATION

1. เข้าสู่ Mobile Application

2. สร้าง QR Code

(บนเมนู เช่น 'My QR' หรือ 'QR Code ของฉัน')

3. QR Code ของร้านค้าจะแสดง บนหน้าจอ เพื่อให้ลูกค้า scan และชำระเงิน

จะเริ่มต้นใช้ QR Code จ่ายเงินต้องทำอะไร?

- สอบถามข้อมูลจากธนาคาร หรือผู้ให้บริการชำระเงินว่ามี Mobile Application หรือไม่ หากมีก็สามารถดาวน์โหลดได้ที่
- เมื่อจ่ายเงินซื้อของ ให้เปิดแอปฯ เพื่อสแกน QR Code ของร้านค้า และเลือกวิธีการจ่ายเงิน ใส่จำนวนเงิน และยืนยัน
- ระบบจะส่งการแจ้งเตือน หรือ SMS ว่าตัดเงินจากบัญชีแล้ว ในฝั่งของร้านค้าก็เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบของแต่ละธนาคาร
- การคิดค่าธรรมเนียมขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการแต่ละราย แต่ส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีค่าธรรมเนียม หรือค่าธรรมเนียมต่ำมากตามอัตราของบริการพร้อมเพย์

ตัวอย่างการใช้บริการของลูกค้า

THE THAI BANKERS' ASSOCIATION

1. เข้าสู่ Mobile Application

2. เลือกบริการชำระเงินด้วย QR Code

3. Scan QR Code ที่ร้านค้า

4. เลือกวิธีการชำระเงิน

5. ตรวจสอบชื่อร้านค้า และระบุจำนวนเงิน

6. แสดงผลการชำระเงิน

หมายเหตุ : Mobile Application ของผู้ให้บริการแต่ละรายอาจมีกระบวนการตรวจสอบความเป็นเจ้าของบัญชีที่แตกต่างกัน เช่น การใช้รหัส OTP หรือ PIN

เริ่มใช้งานจริงเมื่อไร?

ตอนนี้ระบบการชำระเงินด้วย QR Code เริ่มมีการทดสอบแบบจำกัดพื้นที่แล้ว อาทิ ตลาดนัดสวนจตุจักร และแพลตฟอร์ม เปิดใช้ในวงกว้างช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2560

ข้อแนะนำ ข้อควรระวัง ในการใช้งานที่ถูกต้อง

ลูกค้า

- ตรวจสอบข้อมูลร้านค้าให้ถูกต้องก่อนการยืนยันการจ่ายเงินทุกครั้ง เช่น ชื่อผู้รับต้องตรงกับชื่อที่ระบุไว้ที่ QR Code ของร้านค้า และจำนวนเงินถูกต้อง
- คารระมัดระวังการตั้งรหัส **username / password** ของ **mobile application** ให้คาดเดาได้ยาก และไม่บอกรหัสกับผู้อื่น หรือเขียนเอาไว้ในที่เปิดเผย

ร้านค้า

- หมั่นตรวจเช็ค QR Code ให้ถูกต้องว่าเป็น QR Code ของร้านค้าจริง (บัญชีของร้านค้าที่ใช้รับเงิน) มิให้มีฉ้อฉลหน้า QR Code ปลอมมาปิดทับได้
- คารระบุชื่อบัญชีที่รับเงินไว้คู่กับ QR Code ให้ลูกค้าสามารถใช้ตรวจสอบก่อนยืนยันการจ่ายเงินอีกครั้งหนึ่ง

ขอบคุณแหล่งที่มาข่าว

<https://www.marketingoops.com/news/brand-move/qr-code-payment/>

จัดทำโดย

นางสาว ภัษชดา สุมาตรา

นักศึกษาฝึกงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

